

KOMISJA EUROPEJSKA

DYREKCJA GENERALNA DS. ZATRUDNIENIA, SPRAW SPOŁECZNYCH I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Zatrudnienie
Zdrowie i bezpieczeństwo

Luksemburg,
EMPL.B.3/AJ

Sz.P. Piotr Duda
Przewodniczący KK NSZZ
“Solidarność”
Ul. Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk, Polska
kknszz@solidarnosc.org.pl

Przedmiot: Skarga zarejestrowana pod numerem CHAP (2018) 02706

Szanowny Panie!

Nawiązuję do Pana skargi z dnia 1 sierpnia 2018 r. (otrzymanej dnia 9 sierpnia 2018 r.), zarejestrowanej pod numerem CHAP (2018) 02076, w której twierdzi Pan, że istnieje możliwość, iż grupa pracowników została wyłączona z zakresu zastosowania krajowych przepisów prawnych wprowadzających do polskiego porządku prawnego dyrektywę 89/391/EWG¹ (zwaną dalej „dyrektywą ramową”) ze względu na ostatnie zmiany w prawie polskim, w szczególności wprowadzone ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw². W Pana opinii w obecnym systemie prawnym brak jest regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do działań podejmowanych przez pomocników rolnika – zatrudnionych na podstawie nowego typu umowy cywilnoprawnej, tj. umowy o pomocy przy zbiorach w okresie nieprzekraczającym 180 dni w danym roku kalendarzowym.

Służby Komisji zakończyły analizę Pana skargi. Na podstawie informacji przesłanych przez Pana oraz zebranych przez Służby Komisji, podjęliśmy decyzję o niewszczynaniu przez Komisję postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przez Polskę. Poniżej omawiamy kwestie, które zostały podniesione w Pana skardze, oraz przesłanki naszej decyzji.

W odniesieniu do zagadnień dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy chciałbym zwrócić uwagę na poniższe kwestie.

¹ Dyrektywa Rady z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (89/391/EWG); Dziennik Urzędowy L 183, 29/06/1989, s. 1.

² Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, Dz.U. 1991 Nr 7 poz. 24 z późn. zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 13.4.2018 (Dz.U. 2018 poz. 858).

W tej dziedzinie głównym aktem prawnym jest wyżej wymieniona dyrektywa ramowa, która ustanawia między innymi ogólne zasady dotyczące zapobiegania zagrożeniom związanym z wykonywaniem czynności zawodowych oraz ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w pracy, jak również zawiera ogólne wytyczne odnoszące się do wprowadzenia w życie wymienionych zasad oraz ustanawiające szereg obowiązków pracodawcy.

Na podstawie informacji, które są nam dostępne, wyżej wymieniona dyrektywa została wprowadzona do porządku prawnego za pośrednictwem Kodeksu pracy³ i kilku innych aktów wykonawczych⁴. Na podstawie art. 2 Kodeksu pracy pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Lista ta stanowi katalog zamknięty. Zatem na podstawie przepisów polskiego Kodeksu pracy wydaje się, że osoby fizyczne zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowy zlecenia; umowy o dzieło) nie stanowią pracowników w rozumieniu tego kodeksu.

Wydaje się, że przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w polskim Kodeksie pracy nie byłyby jednak stosowane wyłącznie do pracowników w rozumieniu Kodeksu pracy, ale także względem osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenia – art. 734 i nast. Kodeksu cywilnego; umowa o dzieło – art. 627 i następane Kodeksu cywilnego) ze względu na to, że na podstawie art. 304 Kodeksu pracy pracodawca (art. 304 § 1 Kodeksu pracy), jak również przedsiębiorca niebędący pracodawcą, organizujący pracę wykonywaną przez osoby fizyczne (art. 304 § 3 Kodeksu pracy), jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy, o których mowa w art. 207 § 2 Kodeksu pracy, osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy.

W 2018 r. polski ustawodawca wprowadził nowy typ umowy cywilnej, a mianowicie umowę o pomocy przy zbiorach przez pomocnika rolnika w okresie nieprzekraczającym 180 dni w danym roku kalendarzowym w drodze zmiany ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Umowa o pomocy przy zbiorach jest zawierana między rolnikiem z jednej strony a pomocnikiem rolnika z drugiej strony. W tym kontekście warto odnotować, że na podstawie art. 91f ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zakresie nieuregulowanym w tym akcie do umowy o pomocy przy zbiorach stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Z informacji, które pozyskaliśmy, wydaje się, że to do sądów krajowych należeć będzie zastosowanie odpowiednich przepisów krajowych w konkretnych przypadkach, w których podniesiono kwestię stosowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Chciałabym zatem poinformować Pana, że jeżeli nie otrzymamy od Pana w ciągu czterech tygodni od daty niniejszego pisma nowych stosownych informacji, które mogłyby doprowadzić do zmiany naszego stanowiska, zakończymy rozpatrywanie Pana skargi.

³ Kodeks pracy, Dz.U. 1974, Nr 24, poz. 141 z późn. zmianami.

⁴ Na przykład: rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z późn. zmianami, Dz.U. 1997, Nr 129, poz. 844.

Z poważaniem,

Charlotte GREVFORS ERNOULT
Kierownik działu